

En profil av spansklærere i norsk skole (I):

***Hva mener elevene?
Hvordan påvirker læreren elevenes motivasjon?***

Debora Carrai
Stipendiat
Høgskolen i Østfold
ILS/Universitetet i Oslo
debora.carrai@hiof.no

Undersøkelsens hensikt

- **Tema:** ”Motivasjon for fremmedspråk på ungdomstrinnet”
  - Motivasjon for å velge og fortsette med fremmedspråk generelt, og med spansk spesielt
- **Mål:**
  - Finne de faktorene som påvirker elevenes valg i begynnelsen av ungdomsskolen
  - Avdekke de faktorene som avgjør elevenes tilfredshet med faget
  - Studere forskjellene mellom fremmedspråkelevne og/mellom fordypningsfagelevne

Undersøkelsens omfang

- Undersøkelsen gjennomført i skoleåret 2010-2011
- Spørreskjema
- Omfang: 1521 elever fra 9. trinn
- 25 ungdomsskoler (17 fylker representert)
- Stratifisert sannsynlighetsutvalg
- Svarrate: 69 %
- Representativt utvalg i forhold til populasjonen i denne studien

Spørsmålene i spørreskjemaet

- 44 spørsmål (186 variabler):
  - Noen felles for alle
  - Noen bare til fremmedspråkelevne
  - Noen bare til fordypningsfagelevne
- Bakgrunnsvariabler
- Variabler knyttet til læreren
- Variabler knyttet til rammefaktorer
- Motivasjonsvariabler

Analysemetoder

Analysen av de variablene som blir presenter er basert på:

- Prosentfordeling
  - Sammenligning mellom fagene
- Signifikansanalyse
  - (*standard error of the mean/konfidensintervall*) ($p < .05$)
- Korrelasjoner
- Enkel regresjonsanalyse

Utvalget

- **Fagfordeling** (antall elever)

Fransk: 172

Tysk: 282

Spansk: 574

Andre språk: 20

Ford. i norsk: 158

Ford. i engelsk: 313

- Ca. 90 % av elevene har beholdt sitt fag etter 8. trinn
- **Tysk** er det faget som mister flest elever i utvalget*
- **Spansk** er det faget som mister flest elever på landsbasis*

*i %, i forhold til antall elever i faget

Spørsmål om læreren

Disse spørsmålene handler ikke bare om **læreren**, men også om **undervisning**, **læring** og **rammefaktorer** rundt læreren:

- *Hvor godt liker du undervisningen i det faget du har valgt?*
- *Hvor godt synes du at undervisningen er tilpasset ditt nivå?*
- *Hvor godt føler du at du gjør det i det faget du har valgt?*
- *Hadde du forventet å lære mer?*
- *Hvor godt liker du lærerens måte å undervise på i det faget du har valgt?*
- *Hvor ofte har du fått en ny språklærer siden begynnelsen av 8. trinn?*
- *Når din språklærer er syk, får du en vikar som er lærer i samme språk?*

Resultatene for fremmedspråk- og fordypningsfagelevne blir sammenlignet og korrelert seg i mellom eller med spørsmål om **tilfredshet med faget**

Hvor fornøyd er du med det faget du har i år?

Resultater i %	Fransk	Tysk	Spansk	Ford. i norsk	Ford. i engelsk
Ikke f. i det hele tatt	11	13	18	8.9	6.8
Passe f.	57	57	51	46	52
Veldig f.	33	29	31	45	41

- Franskelevnene er de mest fornøyde (57 % *passe fornøyd* , 33 % *veldig fornøyd*).
- Spanskelevnene har den største prosentandelen av negative svar (18 %).
- Forskjellene mellom fransk- og spanskelevnene er ganske betydelige.
- Elevene i fordypningsfagene er mer fornøyde enn elevene i språkfagene.
- Forskjellen mellom fremmedspråk- og fordypningsfagelevnene er signifikant.
- Store forskjeller mellom gutter og jenter.

Hvor godt liker du undervisningen i det faget du har valgt?

Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk	Ford. i norsk	Ford. i engelsk
Dårlig	15	14	15	20	11	11
Sånn passe	34	28	35	36	30	32
Ganske godt	36	43	36	31	44	40
Veldig godt	14	15	13	13	15	18
Misfornøyde	49	42	51	56	41	43
Fornøyde	51	58	49	44	59	57

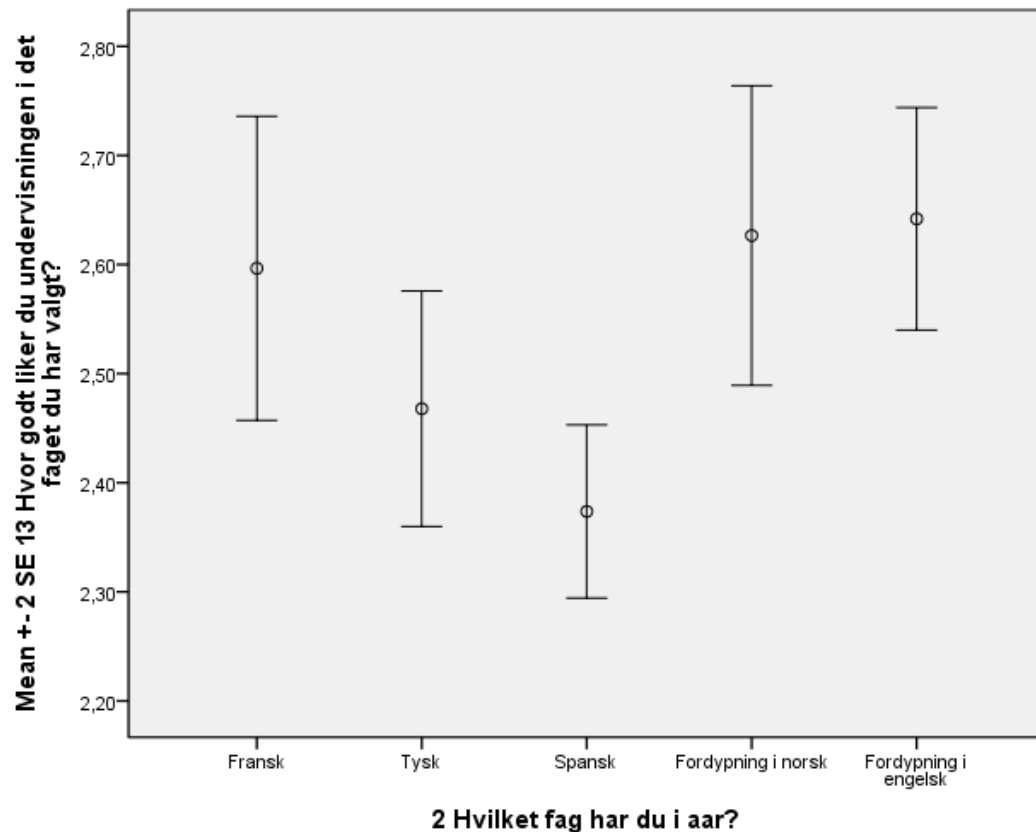
Spanskelever skiller seg ut. De viser:

- Den største prosentandelen av negative svar: 56 %
- Den største prosentandelen av svaret "dårlig": 20 %

Signifikante forskjeller mellom spansk og andre fag

Spanskelever skiller seg ut fra de andre elevene også på landsbasis:

Forskjellene mellom spanskelever og tysk- og fordypningsfagelever er statistisk signifikante ($p < .05$)

Hvor godt føler du at undervisning er tilpasset ditt nivå?

Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk	Ford. i norsk	Ford. i engelsk
Dårlig	13	14	13	15	8.9	11
Sånn passe	32	30	26	34	34	34
Ganske godt	43	43	52	40	44	40
Veldig godt	12	12	10	12	13	15
Misfornøyde	45	44	38	49	43	45
Fornøyde	55	56	62	51	57	55

- Spanskelevne er de mest misfornøyde (49 %)
- Det finnes ingen signifikante forskjeller mellom fagene (selv om de ligger nær signifikansnivå)

Hvor godt liker du lærerens måte å undervise på?

Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk	Ford. i norsk	Ford. i engelsk
Dårlig	16	15	13	19	10	13
Sånn passe	32	26	33	33	34	32
Ganske godt	36	42	39	31	42	35
Veldig godt	16	18	15	16	15	19
Negative svar	48	41	46	52	44	46
Positive svar	52	59	54	48	56	54

- Spanskelever viser den største prosentandelen av negative svar (52 %) og av svaret *dårlig* (19 %)
- Forskjellene mellom spansk- og franskelever, og mellom spansk- og fordypningsfagelever er **signifikante**

Hvor mange elever er det i din språkgruppe?

Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk
Mindre enn 10 elever	5	5.5	6.7	3.6
10-20 elever	64	81	59	61
21-30 elever	30	13	33	34
30-40 elever	0.9	-	1.5	0.9
Over 40 elever	0.5	-	0.4	0.5

86 % av franskelever er i grupper <20 elever

mens

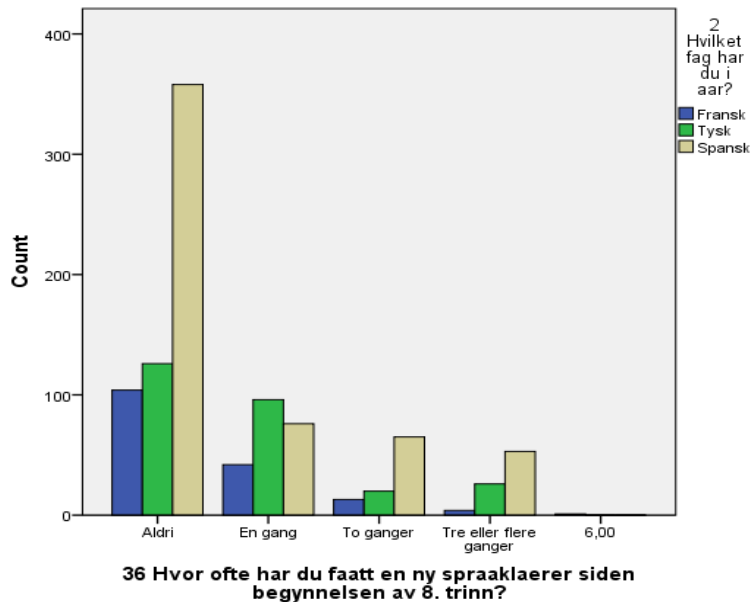
Bare 64 % av spanskelever er i grupper med <20 elever

Og 34 % er i grupper med > 20 elever

Forskjellene mellom franskelevne og spansk- og tyskelevne er signifikante

Hvor ofte har du fått en ny språklærer siden begynnelsen av 8. trinn?

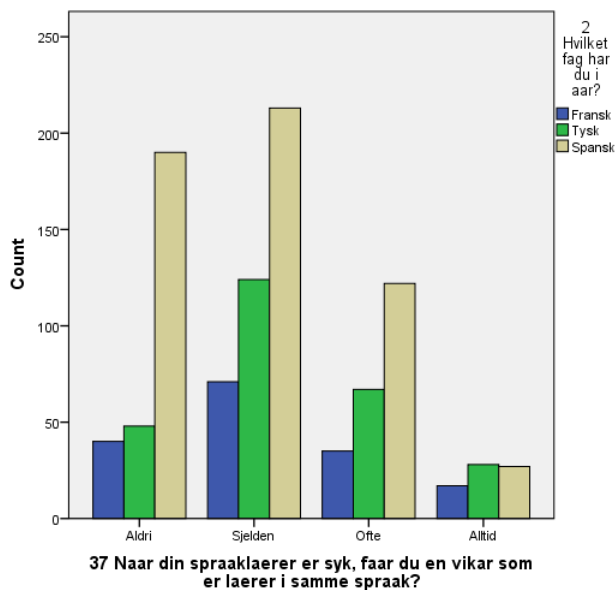
	Alle	Fransk	Tysk	Spansk
Aldri	60	63	47	65
En gang	22	26	36	14
To ganger	9.9	7.9	7.5	12
Tre eller flere ganger	8.4	2.4	9.7	9.6

- Fransk er det faget med mest lærerkontinuitet
- Forskjellen med spansk og tysk er signifikant

Når din språklærer er syk, får du en vikar som er lærer i samme språk?

Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk
Aldri	29	25	18	34
Sjelden	42	44	46	39
Ofte	23	22	25	22
Alltid	7.4	10	11	4.9

- Spanskelevene er de som sjeldnest får vikarer som har kompetanse i faget.
- Forskjellen mellom spanskelever og fransk- eller tyskelever er **signifikant**.

Hvor godt føler du at du lærer det faget du har valgt?

Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk	Ford. i norsk	Ford. i engelsk
Dårlig	14	12	14	16	11	11
Sånn passe	34	36	31	38	32	30
Ganske godt	39	41	43	32	44	43
Veldig godt	14	11	11	14	13	16
Negative svar	48	48	45	54	43	41
Positive svar	52	52	55	46	67	59

- Spanskelever er de som opplever minst læring.
- Forskjellene mellom fremmedspråkfagene eller med fordypningsfagene er ikke signifikante

Hadde du forventet å lære mer?

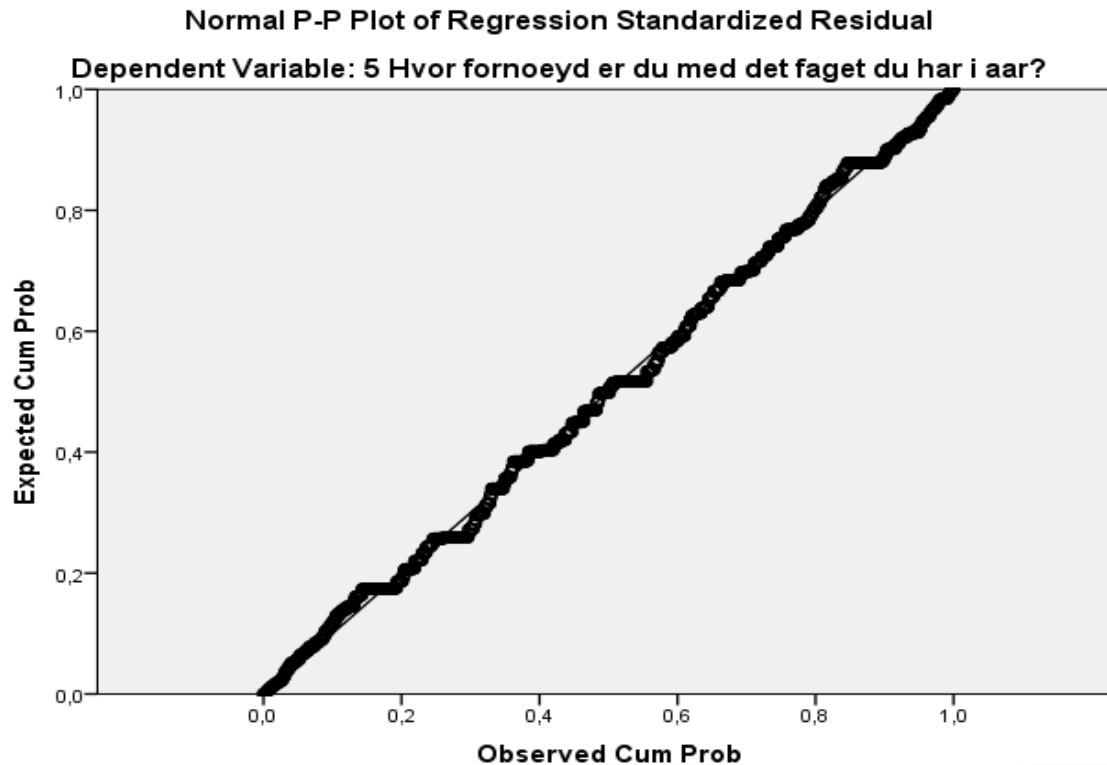
Resultater i %	Alle	Fransk	Tysk	Spansk	Ford. i norsk	Ford. i engelsk
Nei	49	50	52	44	61	47
Ja	51	50	48	55	38	52

- Signifikant forskjell mellom de to fordypningsfagene, og mellom fordypning i norsk og fransk ($p=.044$) og spansk ($p=.000$).

Sammenheng mellom tilfredshet med faget og «lærerfaktorene»

Hvor fornøyd er du med det faget du har i år?	Alle	Fransk	Tysk	Spansk
<i>Hvor godt liker du undervisningen i det faget du har valgt?</i>	,634**	,650**	,657**	,670**
<i>Hvor godt synes du at undervisningen er tilpasset ditt nivå?</i>	,345**	,284**	,587**	,333**
<i>Hvor godt liker du lærerens måte å undervise på i det faget du har?</i>	,515**	546**	,500**	,560**
<i>Hvor godt føler du at du lærer det faget du har valgt?</i>	,584**	,569**	,604**	,653**

Resultater av regresjonsanalyse for «lærerfaktorene»

Modellen har en forklaringsstyrke av $R^2=,485$, dvs 48% av hele variansen

Noen mulige konklusjoner

- Spanskelevnene er mindre tilfredse med læreren enn de andre
- Studien tillater ikke å trekke kausale slutninger, men vi kan forsøke å lage en «modell»
- Det finnes en lineær sammenheng mellom «lærerefaktorer» og tilfredshet med faget
- «Lærerefaktorer» alene kan forklare 48 % av variansen
- (De andre variablene brukt i denne studien bidrar til å forklare fenomenet enda bedre)